

فرایند عملیاتی استاندارد نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت

IRN-EVM-SOP-E2-03-01

پاییز 1394

مرکز مدیریت بیماریهای واگیر
معاونت بهداشت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات:	تاریخ امضا:

EVM Model SOP فرایند عملیاتی استاندارد (SOPs) نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت				
تهیه کنندگان	نام و نام خانوادگی	سمت اداری	تاریخ	امضاء
نویسنده اصلی				
مرور شده توسط				
تایید کننده نهایی				

تاریخ نسخه

شماره	تاریخ	توصیف تغییر	دلیل تغییر

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات:	تاریخ امضا:

فهرست مطالب

توزیع

1. سیاست و اهداف
 - 1.1 سیاست
 - 1.2 اهداف
2. مسئولیت
3. ملزومات و تجهیزات
4. فرایند

4.1 نگهداری معمول واکسن ها

4.1.1 نگهداری در فریزر یا سردخانه زیر صفر در دمای منفی 15 الی منفی 25 درجه

سانتیگراد

4.1.2 نگهداری در سردخانه یا یخچال واکسن در دمای 2 تا 8 درجه سانتیگراد

4.2 نگهداری واکسن در شرایط اضطرار

4.3 نگهداری حلال ها

5. مستندات و دستورالعمل های دیگر مرتبط

ضمیمه 1: دمای توصیه شده سازمان جهانی بهداشت برای نگهداری واکسن ها

توزیع

این فرایند اجرایی استاندارد (SOP) به سطوح زیر توزیع می شود:

نوع مرکز	موقعیت ها

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات:	تاریخ امضا:

1. سیاست و اهداف

1.1 سیاست

کارکنان مسئول باید درجه حرارت صحیح نگهداری هر واکسن، حلال و ترکیب آنها را بدانند. این آگاهی برای هر نوع واکسن یا فراورده ای که در زنجیره سرما نگهداری می شود، حتی اگر جزو برنامه جاری ایمنسازی کودکان هم نباشد، الزامی است. کارکنان همچنین باید بدانند که کدام فراورده ها در اثر یخ زدن آسیب می بینند.

1.2 اهداف

این SOP فهرست فراورده هایی را که در زنجیره سرما نگهداری می شوند و همچنین دمای نگهداری آنها را (در مراکز ثابت نه در حین حمل و نقل) بیان می کند.

2. مسئولیت

مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی مسئولیت دارند تا به صورت روزانه از حفظ واکسن ها و حلال ها در دمای مناسب اطمینان یابند. نام افراد مسئول وظیفه نظارت را عهده دار هستند.

3. وسایل و تجهیزات وابسته

ندارد

4. فرایند

4.1 نگهداری معمول واکسن ها

مسئولیت: مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی

همه واکسن ها باید در درجه حرارت صحیح به شرح ذیل نگهداری شوند:

4.1.1 نگهداری در فریزر یا سردخانه زیر صفر در دمای منفی 15 الی منفی 25 درجه سانتیگراد

- فقط واکسن OPV در سطوح مرکزی، منطقه ای و استانی قابلیت نگهداری در این دما را دارد
- واکسن های BCG، سرخک، MR، MMR فقط در سطح کشوری قابلیت نگهداری در این دما را دارند.

4.1.2 نگهداری در سردخانه یا یخچال واکسن در دمای 2 تا 8 درجه سانتیگراد

- کلیه واکسن ها در همه سطوح (از سطح کشوری تا خانه های بهداشت) قابلیت نگهداری در این دما را دارند.

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات:	تاریخ امضا:

4.2 نگهداری واکسن در شرایط اضطرار

مسئولیت: مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی

- در سطح کشوری، اگر فریزر یا سردخانه زیر صفر خراب شد، OPV و سایر واکسن های لئوفیلیزه (مانند BCG و یا ترکیبات سرخک) می توانند به صورت موقت در دمای 2 تا 8 درجه نگهداری شوند. بقیه واکسن ها فقط در دمای 2 تا 8 درجه نگهداری شده و هرگز نباید یخ بزنند.
- در سطح منطقه ای و استانی، اگر فریزر یا سردخانه زیر صفر خراب شد، OPV می تواند به صورت موقت در دمای 2 تا 8 درجه نگهداری شود. بقیه واکسن ها فقط در دمای 2 تا 8 درجه نگهداری شده و هرگز نباید یخ بزنند.
- در سطوح شهرستان و مراکز و خانه های بهداشت، همه واکسن ها، همواره باید در دمای 2-8 درجه سانتیگراد نگهداری شوند و هرگز نباید یخ بزنند.

4.3 نگهداری حلال ها

مسئولیت: مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی

بجز در مراکز ارائه خدمت واکسیناسیون (مانند خانه های بهداشت و پایگاه بهداشت)، همه حلال ها باید در دمای اتاق نگهداری شوند مگر اینکه خود واکسن بسته بندی شده باشند. حلال ها هرگز نباید یخ بزنند. در مراکز ارائه خدمات واکسیناسیون، همه حلال ها باید در یخچال نگهداری شوند.

5. مستندات و دستورالعمل های دیگر مرتبط

– IRNEVM-SOP-E2-01-01: پایش دمای نگهداری واکسن در مراکز ثابت

– IRN-EVM-SOP-E6-02-01: مدیریت حلال ها در انبارهای واکسن

– IRN-EVM-SOP-E6-05-01: نگهداری واکسن در سردخانه و سردخانه زیر صفر

– IRN-EVM-SOP-E6-06-01: نگهداری واکسن در یخچال و فریزر

– IRN-EVM-SOP-E3-01-01: پاسخ به موارد اضطراری در مراکز ثابت

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات:	تاریخ امضا:

ضمیمه 1: دمای توصیه شده سازمان جهانی بهداشت برای نگهداری واکسن ها

نام واکسن	سطح مرکزی	سطح استان و شهرستان		مرکز بهداشتی درمانی	خانه بهداشت و پایگاه بهداشتی	
		استان	شهرستان			
	حداکثر مدت نگهداری			حداکثر مدت نگهداری		
	6-12 ماه	3 ماه	یک ماه	یک ماه	یک ماه	
OPV	در 15- الی 25- درجه نگهداری کنید (متوسط منفی 20 درجه). این واکسن تنها واکسینی است که می توان آن را چند بار منجمد کرد.		در 2-8 درجه سانتیگراد نگهداری کنید			
BCG	این واکسن های لئوفیلیزه را در 2-8 درجه نگهداری کنید. در موارد استثنایی (مثلا کمبود فضای سردخانه) می توان به صورت موقت در منفی 15/الی منفی 25 درجه نگهداری نمود..		در 2-8 درجه سانتیگراد نگهداری کنید هرگز منجمد نشوند.			
Hib lyophilized						
JE						
Measles						
Meningitis						
MMR						
MR						
Yellow Fever						
Cholera						
DT/TT/Td						
DTP						
DTP-HepB						
DTP-HepB+Hib lyo						
DTP-HepB-Hib liquid						
DTP-Hib						
Hepatitis B						
Hib liquid						
HPV						
Influenza						
IPV						
Pneumococcal						
Rabies						
Rotavirus						
حلال: اگر واکسن و حلال با هم بسته بندی شده اند آنها را در دمای 2-8 درجه نگهداری کنید ولی اگر حلال جداگانه است آن را در دمای اتاق نگهداری کنید ولی قبل از تزریق (ترجیحا یک روز قبل) در دمای 2-8 درجه قرار دهید. به همین علت در مراکز ارائه خدمات واکسیناسیون، حلال را در یخچال نگهداری نمایید. حلال هرگز نباید یخ بزند.						

Source: WHO/IVB/08.01: Training for mid-level managers: Module 1 - Cold chain, vaccines and safe-injection equipment management. Updated in April 2011 by WHO/IVB/QSS to include additional vaccines.

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01	نسخه: اول
تاریخ امضا:	تعداد صفحات: